

EL POBLE CATALÀ

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
EST. 16 - TELEFON 2298

ANY XIII. NÚM. 4089 -

BARCELONA, DISSABTE 17 DE JUNY DE 1916 - UN NÚM. 5 CÈNTIMS

IMPREMTA ESTEREOTIPIA
EST. 16. TELEFON 2298

En MIQUEL BALHAS JORDANA

Redactor-corresponsal d'EL POBLE CATALÀ a Buenos Aires
Nol·li víctima del naufragi del vapor "Príncipe de Asturias", ocoregut a les costes del Brasil
la matinalda del 5 de març del corrent any

D. E. P.

Els seus desconsolats, pare Josep, germanes Concepció, Ramona i Dolores, tics (presents i ausents), cosins i cosines (presents i ausents) i demés família, preguen als amics i coneguts se serveixin assistir a les misses que, en sufragi de la seva ànima, se celebraran avui dissabte, de deu a dotze, a l'Església dels Reverents Pares Caputxins (Pompeu).

Agraint l'assistència el dol se dona per despatit.

Dr. Serrallach Especialista ronyons, matriu, vies urinàries i anàlisi orina. De 12 a 2 i de 6 a 9. Festius, 10 a 12. PELAI, 40.

DEL DEBAT POLÍTIC

Els darrers discursos

Un parèntesi

Es pot dir que s'ha acabat només la primera etapa de la campanya portada al Parlament pels regionalistes sobre la qüestió catalana, ja que segons declaració expressa den Cambó les peticions contingudes en l'esmena per ells presentades se aniran reproduint de nou fins a agotar tots els recursos a que dongui lloc el Reglament de la Cambra.

Per altra part hi ha en les paraules del leader de la Lliga una afirmació evidentment important i trascendental, que's la de que si el problema no's resolt en les Corts, queda pendent en la viva realitat de Catalunya i en conseqüència encara que a Madrid posin el cap sota l'ala apartant la vista del que passa per davant dels seus ulls, la veritat és incommovible i té més força que totes les fictícies renunciades.

I en les darreries d'aquesta etapa han parlat, per a complementat el mostrari de totes les tonalitats, els representants dels agrupaments secundaris, que havien d'expressar la seva opinió, donada l'importància del debat i ha acabat el President del Consell per a ratificar de modo terminant la seva posició davant del cas de que's tracta.

Zulueta

En Zulueta va esser un vot més a favor de les aspiracions catalanes, inspirat per aquell esperit de la nostra terra que ha matissat a la seva personalitat a termes de totes les posicions polítiques que ha adoptat l'il·lustre diputat per Vilafranca en la seva llarga vida pública.

El seu arrelat amor al districte que representa en Corts, l'ha fet conivir sempre amb les realitats del poble i de l'opinió en general i, no sols s'ha posat sempre del costat d'aquest en tots els moments de connexió política, social o econòmica de Catalunya, sino que ha seguit aquelles orientacions o doctrines polítiques que al seu entendre han reflexat més bé el sentit pràctic i de fonda actuació reestructurativa que dirigeix sempre a l'ànima catalana.

Nosaltres creiem que per veure, equivocadament o no, la possibilitat d'aquestes actuacions afirmatives i pràctiques, és pel que's va fer reformista el senyor Zulueta, que are, al discutir-se senzillament la qüestió de la sobirania política de Catalunya, ha tingut de barrejar-hi la qüestió de les carreteres i l'agricultura.

Home pràctic i home d'estudi, que entreté els intersticis dels seus treballs d'agricultor parlant de lògica a l'Universitat o escrivint un llibre de filosofia, ha de veure

en el dret a un millorament material la capacitat per a una llibertat política i per a l'ús dels atributs morals d'un poble com are la llengua, i el seu discurs ha sigut la demostració de que els pobles treballadors són els pobles forts i els pobles forts han d'esser respectats com se mereixen.

Alcalá Zamora

El senyor Alcalá Zamora era esperat com l'element més eficaç amb que podia contar el Govern per a la seva negativa, ja que a l'atac amb que segurament inspiraria el seu discurs hi afegiria la marevella d'una paraula que podria tornar l'ambient de la Cambra contrari a les raons serenes que s'haurien exposat en diversos sentits. El seu començament fent-se intèrpret només d'una part de la majoria va donar més fonament encara a la suposició.

I amb tot la sorpresa va haver d'esser enorme ja que el brillantor de la seva oratoria va esser destinada, en resum, a reconeixer, sota excuses d'un sentit d'harmonia i sensatesa, el dret a la oficialitat de la llengua catalana, especialment per als casos de procediment judicial i per a les funcions notariales, i el d'altres de les substancials demandes que han formulat Catalunya.

El fet de que hagi sigut precisament ell qui s'ha expressat de aquesta manera dona la sensació de que, o bé les raons de la representació catalana han tingut per si mateixes prou virtualitat per a convencer a l'esforçat enemic de la Mancomunitat, o el famós maquiavellisme den Romanones s'ha valgut de la situació personal del seu adepte dintre el Parlament per a lograr aquella actitud general de comediment que sembla que ha sigut la principal preocupació del quefe del Govern durant el transcurs d'aquest debat.

Més sigui el que sigui el motiu amagat del discurs a que's referim, nosaltres no podem fer més que atendre'ns exclusivament al seu text i tenir en compte l'efecte que va produir en el seus oients i l'influència que hagi pogut exercir en llur actitud, per a dir que quan menys el senyor Alcalá Zamora en aquest sentit ha liquidat davant de Catalunya bona part del deute que hi havia contret.

Doncs, el cert és que, encare que abans ja s'haguessin fet manifestacions analògues, d'ençà de la seva oració s'ha accentuat la coincidència dels demés polítics sobre el reconeixement de l'ús del català en alguns aspectes de la vida oficial, fins a deixar creure que debó és pendran algunes determinacions ministerials conduents a aquesta finalitat.

Nogués

El senyor Nogués què parlà en nom dels quinze anys amb que ve representant consecutivament la circumscripció de Tarragona, tampoc és pogué sostreure, ni molt menys, a l'influència catalanesca dels pobles que l'elegeixen, malgrat la mica d'adaptació i de sotmissió a l'ambient de la «villa y corte» que pateix per efecte del seu continuat rojorn en ella.

Així també hagué de reconeixer el dret a l'ús de la nostra llengua, encare que determinades observacions li fessin atenuar una mica el seu reconeixement, i hagué de posar així mateix de relleu la conveniència pràctica que en alguns casos implicava l'establiment i el respecte d'aquest ús dintre de l'esfera oficial.

Més el senyor Nogués, al nostre modest i respectuós entendre, va patir d'un excessiu desequilibri en la visió dels termes del debat, al barrejar massa l'actuació particular i partidista de la Lliga amb allò que dintre d'aquesta mateixa actuació es pot referir més bé a la substantivitat de les aspiracions catalanes.

No som nosaltres gens sospitosos d'amistats i complacencies amb els regionalistes, i per això s'ha de llevar de tota segona intenció al nostre franc parer de que'n aquest error qu'ha incorregut are el senyor Nogués s'hi incorre generalment amb massa freqüència en greu perjudici de Catalunya.

Perquè hi ha, naturalment perfecte dret, a combatre a la Lliga com a partit o nucli polític des de un altre agrupament qualsevol, però s'ha d'anar amb precaució a l'atacar per exemple l'obra de Govern o financiera que els regionalistes puguin realisar en la Mancomunitat, a fi de que's atacs no resultin involuntariament perjudicials per l'institució en si mateixa, tan volguda de tots els catalans i en definitiva susceptible de totes les modificacions que's puguin creure millor.

Corps a corps

I després s'ha acabat tot això amb el «corps a corps» dels dos caps-pares del debat, en Cambó i en Romanones, que s'han creuat les armes emplantant-se per un propi i fogós combat.

Les manifestacions de l'un han sigut l'anunci de l'oposició i les de l'altre l'advertència de persistir en les negatives ja expressades, tota vegada que una dilatació fins a l'acabament de la guerra o fins a noves i imprecies circumstancies es lo mateix que enterrar-ho.

De tots modos l'avís d'abstrucció dels regionalistes ha esverat al Govern, que amb això es veurà obligat a formar el quadro i que segurament el podrà formar amb la facilitat que li donarà l'entusiasme de tots els enemics de Catalunya.

Are el que manca a saber és si l'actitud obstruccionista dels regionalistes tindà o no en l'opinió catalana aquell reflex i aquells efectes que al Govern el podrien enmoinar més que no pas el demanar votació nominal a cada sessió del Congrés.

La Política

Anants i vinents

En l'express d'ahir al matí varen arribar de Madrid els diputats a Corts senyors Salas Antón i Socas, aquest darrer per Mallorca.

—En el ràpid marxà el novelista don Vicents Blasco Ibáñez.

—En l'express d'ahir a la nit va marxar a Madrid, ahont va destinat a un Hospital, Mossén Estebanell, el conegut predicador de l'Església de la Bonanova.

Acudiren a l'andén a despedir-ho unes dugues centes persones, entre elles moltes senyores que varen presenciar la marxa del tren. Aquesta fou emocionant. Se'l va ovacionar.

L'estrena d'"Els emigrants", de l'ignasi Iglesias, a Terrassa

L'estrena d'aquesta obra quin nom es ja famós pels que segueixen amb interès les coses que al teatre català fan referència i de la qual en tan grans elogis tots quans ne saben les b'elles, per haver-ne fruit el goig d'una íntima lectura, promet revestir els caràcters d'una solemnitat es pot dir un ca dintre les festes que el teatre català porta celebrades.

La primera representació tindrà lloc el dia 24 del corrent juny a les 9 de la vetlla en el Teatre Principal de la ciutat de Terrassa.

Bona part dels elements de que es disposa per a la representació de *Els emigrants*, són ja una garantia de bona execució.

Els assajos, que ja fa dies han començat baix la direcció de l'autor, avancen amb èxit i adduc l'immens treball que representa un repartiment com el d'*Els emigrants* en el qual hi entren més de 50 personatges, és innegable que amb una direcció com la de l'Iglesias el conjunt serà digne del director.

En la representació de *Els emigrants* hi han de pendre part més d'un centenar de persones ja que el caràcter de l'obra essencialment de multituds així ho exigeix.

Per a aquesta obra està pintant dugues magnífiques decoracions, el notable escenògraf Josep Roca.

Així mateix el mestre Enric Morera ha compost per al segon acte de l'obra, una hermosa cançó de breçol d'un calent català ben hermoísim.

Pròximament es farà públic el repartiment total de l'obra, en el qual hi formen a primer terme els dos primers actors Jaume Borràs i Joaquim Viñas.

El despatx de localitats estarà obert des del dimecres dia 21, en el domicili Social del Foment del Teatre Català, Boters, 16 primer, i en el Centre de localitats de la Plaça de Catalunya.

Musicals

De la Festa del Ritme i de la Dança

Son moltes ja les persones que han passat a inscriure's per a que's sien reservades localitats i tot fa esperar que l'èxit i l'explendor d'aquesta tant bella festa superaran enguany als dels anys anteriors, dels que'n guarda tot-hom tant grats recors.

Una decoració especial dirigida per l'intel·ligent decorador en Jaume Liongueras adornarà el gran hemicicle del Palau de la Música Catalana i pendrà part en aquesta deliciósissima festa uns 70 infants (nens i nenes) 25 senyorettes i 12 homes.

Sabem se donaràn per primera vegada dances i interpretacions plàstiques que segurament oridaràn fortament l'atenció. Publicarem oportunament el programa detallat d'aquesta festa singularíssima.

En nom de l'Institut Català de Gimnàstica Rítmica, una comissió de joves alumnes del mateix, ha visitat al President de la Diputació Provincial i Mancomunitat Catalana i a l'Alcalde Constitucional per a invitar-los a la Festa del Ritme i de la Dança que es farà dimecres dia 21 al vespre en el Palau de la Música Catalana.

Palau de la Música Catalana

Moltíssimes havien sigut les demandes rebudes per l'Orfeó Català per a que donqués una audició extraordinària del famós oratori d'Haydn «Les Estacions» que amb tan brillant èxit estrenà amb motiu del XXV aniversari de la seva fundació; més l'estar ja anunciats els concerts de la Sinfonia de Madrid, el feu desistir d'accedir-hi.

Actualment, no efectuant-se els concerts de la Sinfonia i havent pogut assegurar-se la cooperació dels mateixos elemente que quan la seva primera audició, l'Orfeó Català n'anuncia una sola audició íntegra que's farà dimarts dia 27 al vespre.

En ella es donarà baix la direcció del mestre Millet, les quatre parts de l'oratori «Primavera», «Estiu», «Tardor» i «Hivern».

Seràn els solistes, la soprán senyoreta Andreu Fornells, el tenor Joan Nadal i el baix Sandro Grifí. L'orquestra es compondrà de setanta professors i la part coral anirà a càrrec de les tres seccions de l'Orfeó Català.

DEMA:

EL POBLE CATALÀ

publicarà íntegrament el discurs pronunciat en la darrera sessió municipal, amb motiu del debat sobre

Nacionalisme, pel regidor nacionalista republicà,

Enric Vila Maríeges

La vaga marítima

Avencant-se a la data de la vaga, qu'es avui, dia 17, ahir al migdia es varen declarar en vaga 6 fogainers, 6 mariners i 2 palers del vapor «Florinda», de la casa Sezza de Bilbao.

L'haver avencat el desembarc es deu a que el vaixell havia de sortir ahir a la nit, impossibilitant-los així d'unir-se avui al moviment. A bordo sols varen quedar dos mariners i un calderer.

El comandant de Marina va enviar a bordo del «Florinda» dos mariners armats del destriador «Proserpina». Dugues parelles de seguretat vigilan el moll de Barcelona, on el vapor està amarrat.

El governador va manifestar ahir que no tenien notícies que permetessin preveure la magnitud que puguin tenir el conflicte naval, ni si ha preparació per contrarestar-lo.

Pocs després d'arribar de Madrid ei va complimentar una comissió de navilers els quals no varen estar gaire explícits, si bé es manifestaven confiants de poder dominar la situació.

La vaga de l'Art Fabril

Aumenten els vaguistes

La vaga seguí ahir si fa o no fa, com abans ahir però augmentaren els vaguistes.

Segons els informes de la policia als districtes de les Dressanes i de l'Hospital continuaven treballant totes les fàbriques, com també funcionaven la majoria de les del districte de l'Universitat.

Al Poble Sec en varen treballar dugues.

A Gracia varen parar les onze fàbriques del carrer d'En Puigmarí.

A Sant Gervasi es treballava normalment.

A Sans, únicament es treballava a la fàbrica d'En Cascante amb 93 obrers i obreres, havent-se'n declarat 11 obrers en vaga.

La fàbrica d'En González Sala, que treballava abans ahir, ahir no va funcionar.

A Sant Andreu seguien treballant les fàbriques de Sert i Fabra i Coats.

Al Clot, Sant Martí i Poble Nou, no es treballava enlloc.

Al Poble Sec, no més treballaven les fàbriques de Ribas, carrer d'En Font-rodonà, i Batlle, carrer del Parlament.

Al districte de l'Audiencia treballaven 284 obrers i obreres, i vagaven 111. Al de la Concepció, no treballava ningú, i al de l'Universitat, dugues de les més importants.

Un grup va apedregar la fàbrica de Bertillo, situada al carrer de Cerdanya.

Al carrer d'Amalia varen començar a treballar totes les fàbriques. A dugues hi varen entrar comissions de vaguistes, amb permís dels amos i varen aconseguir que els treballadors deixessin la feina.

A la fàbrica d'Oller, carrer d'En Munaner, 35, i a la de Sans, Diputació, 169, va passar exactament lo mateix.

A la fàbrica de Pasqué, Casanova, 93, havia una parella de civils que per indicació de l'amo es va retirar. Poc després, tot els obrers de la casa abandonaven el treball, quedant la fàbrica parada.

Ahir a la tarda va haver-hi un petit esvalot davant de la fàbrica d'En Puigmarí del carrer de Valencia 647, per que les dones invitaven als que hi treballaven a que deixessin la feina. Va intervenir-hi la guardia civil i un dels individus va rebre un cop de pedra.

Els treballadors de la fàbrica varen secundar la vaga.

Algunes altres fàbriques de poca importància varen plegar ahir a la tarda.

S'assigura que de no quedar solucionat el conflicte abans del dilluns, sortiran el dia següent per a els principals centres textils del reste de la província comissions d'obriers per a fer

Conferencia den Lloís Jover

Abans d'ahir es celebrà al Ateneu Obrer d'aquesta ciutat la conferència organitzada pel Comitè del Montepiu de vigilants, seguint la laboriosa campanya que han emprés en benefici d'aquesta nova institució.

L'acte estigué concorregudíssim.

Després de breus paraules del president del Montepiu, senyor Grifó, feu us de la paraula el culte advocat en Lluís Jover, jove regidor de l'Ajuntament.

En sentides frases es queixa del poc entusiasme que senten nostres proletaris per aquesta classe d'actes, lo que no ho explica—segui dient—altre motiu que el desenrotll que per cada dia adquireix el personalisme (self-help) contra el col·lectivisme; no obstant, això no ens deu desanimar ja que'l major èxit de nostre intent depèn de la voluntat que aportin tots en comú.

S'extent després sobre llargues apreciacions de casàctes econòmic-social, fent un compacte estudi del funcionament d'aquestes associacions a Anglaterra, Bèlgica i Alemanya baix la protecció de l'Estat. Cas semblant ocorreix en Espanya amb un d'aquests benèfics establiments, l'Institut Nacional de Previsió.

A continuació diu, que l'objecte i missió del Montepiu són la invalided i la vellesa. A propòsit d'aquesta aspiració, llegeix uns articles dels Estatuts que's refereixen a la regulació d'ambdós extrems.

Per últim, invoca als concurrents a que empenguin una activa campanya per a que's treballs portats a cap siguin fecunds i eficaços.

A l'acabar, fou molt aplaudit.

propaganda en favor d'un pròxim par general.

Alguns fabricants varen anar ahir al Govern civil a demanar força pública per haver-los manifestat el seus obrers que desitjaven continuar treballant.

Comissió d'obriers al Govern Civil

Cridats pel govern varen acudir ahir a la tarda al despatx del governador una comissió d'obriers del Sindicat «La Constància».

Del resultat d'aquesta entrevista va dir el senyor Suárez Inclán que no havia tingut altre objecte que enviar impressions amb ells referent al conflicte, com ho farà avui amb els patrons.

Desitja el governador sapiguér els punts de vista de cada hù per a intervenir en la solució de la vaga.

Els que vaguen

Segons una estadística oficial hi ha a Barcelona 233 fàbriques de filats i teixits amb 23.780 obrers, estant actualment en vaga 17.223 i continuant el treball 6.557.

Fàbriques que treballen, 77; fàbriques parades, 156.

A l'Hospitalet hi ha 5 fàbriques amb 508 homes, 251 dones i 402 nois. Totes han plegat.

Propaganda nacionalista

BILBAO, 15 juny

Avui, dijous, a l'Ateneu de Bilbao, la delegada del comitè lituani de socors a les víctimes de la guerra a Lituània, Mile. Ivonne Pouvreau, ha donat una interessant conferencia sobre «Els sufriments del poble lituani a través dels segles», fent l'història de la Lituània i recalcant ses lluites contra germanics i moscovites.

Després d'examinar el dualisme latent entre lituans i polonesos ha estudiat l'actitud dels especialistes polonesos respecte a Lituània des dels començos de la guerra, traient-ne la conclusió de que'l projecte de reconstruir una gran Polònia seria una violació flagrant del dret i una amenaça per la pau d'Europa.

Basant-se en el principi de les nacionalitats, Mile. Pouvreau ha reclamat la reconeixença de la personalitat nacional de Lituània i el dret a constituir després de la guerra, un estat autònom, alliberat del domini rus i del domini prussià i, sobre tot, de l'absorció polaca.

La conferencia de Mile. Pouvreau, com les que ha donat a Barcelona i Madrid és una crida a l'Europa civilitzada per a que's consagri en la malhaurada Lituània, el principi de les nacionalitats.

L'enemic segueix contraatacant en alguns indrets.
Fins ara hem capturat 2.473 oficials i 150.000 soldats, 163 canons i 286 ametralladores.
Els atac a un comboi al Bàltic hem defensat dos petits torpillers i un creuer auxiliar, la tripulació del qual hem fet presoners.
Els vapors enemics s'han refugiat en aigües sueques.

A ITALIA

COMUNICAT OFICIAL ITALIA

ROMA, 16
Al front del Posina hem rebutjat dos atacs en direcció a Monte-Giove i Monte Brazano.
Ens hem apoderat per sorpresa de les línies de l'E. de Montefalcone i del E. de Montefalcone i del S. de Sant'Antonio fent presoners i prenent 7 ametralladores i important botí.
Les nostres esquadres aèries han bombardejat els campaments de Cambrillo.

COMUNICAT OFICIAL ANGLÉS

LONDRES, 16
Tranquil·litat en el front.

Ocupació d'una illa

LONDRES, 16
Els anglesos han ocupat la illa alemanya de Oureme, al llac Victoria-Nyanza.

Evacuació de Czernovitz

PETROGRAD, 16
Els austríacs, evacuant Czernovitz, han fet algunes detencions i han retirat el material ferroviari, portant-lo cap a Ikskani.

A l'Àfrica Oriental

LONDRES, 16
A la colònia alemanya de l'Àfrica Oriental hem ocupat Mekuyuni i Wilhelmstal.
Tanga ha estat abandonat.

La crisi italiana

ROMA, 16
Telegrafen que Bosselli ha lograt formar Govern nacional.
Sonnino ha accedit al desig del Rei de continuar en la cartera de Negocios estrangers.
S'augmenten dos ministres i ja un ministre sense cartera.
Se comenta favorablement la solució de la crisi.

«Le Temps»

PARIS, 16
Sentia «Le Temps» el creixent èxit dels rusos, assegurant que el general Brusiloff lograrà sobre l'enemic un triomf que l'aniquili totalment.
Recollint dit periòdic rumors de la proclamació de la llei marcial a Grècia diu que seria un desconeixement de l'esperit constitucional.

Anyadeix que les nacions a les que deu Grècia l'existència garantirà el dret dels grecs de governar-se.

Èxit local. Reforç alemany

PETROGRAD, 16
Se diu que el general Hindenburg ha atacat en varis punts als rusos amb objecte d'atraure l'atenció obtenint un èxit local.
Els alemanys han enviat a Volynska tres divisions per a auxiliar als austríacs.

En el mar. Rusos i alemanys

LONDRES, 16
Informen de Copenhague que dotze vaixells mercants alemanys, qüestorats per dos creuers auxiliars, dos destructors i varis pesquers foren atacats prop del riu Halfrimmon a l'altura de Hikoping per submarins i destructors rusos.

L'aveng dels anglesos a l'Àfrica oriental

LONDRES, 16
Les forces del general Tombeur que operen en el Noroest han arribat en persecució de l'enemic als tres punts del camí entre els llacs Victoria i Tanganyica.
La columna de la dreta després d'ocupar Usambaran continuà el dia 8 la seva marxa cap a Kitega.

Informació Telegràfica i Telefònica

Servei especial d'EL POBLE CATALA

ESPANYA

(De 9 matí a 12 nit.)

Parla en Romanones

MADRID, 16
Després de despatxar amb el rei ha marxat el president a son despatx oficial i allí ha conferenciat extensament amb el ministre de la Guerra.

Abans ha estat a Governació per informar-se de la marxa dels conflictes obrers a Barcelona.
Demà començarà la vaga del personal dels vapors correus d'Àfrica.
Al parlar amb els periodistes ha dit el president que el general Echagüe li ha anunciat per al dilluns pròxim una sèrie de preguntes en el Senat.

—Quan es tancaran les Corts?—ha preguntat un periodista.
—Per l'agost en parlarem—ha contestat.
En el mes de juny queden onze sessions hàbils i en el debat del missatge tenen demandada la paraula 10 oradors.

De manera que hi ha discussió per a una estona.
El dilluns pròxim hi haurà sobre la taula del Congrés dictamins i projectes de llei molt interessants dels que ha presentat el govern.

Altres periodistes ha preguntat si el govern espanyol accedirà a la preguera del senyor Rahola, formulada l'altra tarda en el Senat respecte de avançar una hora.

El comte ha dit que la disposició en tots els països és la d'arribar a l'hora universal, però si hi ha que apreciar-se això, el que si hi ha que apreciar-se és el trasllat que pot produir-nos la diferència d'hora amb França, donada la vida de relació que amb aquest país mantenim.

Per aquesta raó el govern se sent inclinat a que es modifiqui l'hora, que sobre no produir cap quebrant proporcionaria moltes ventajetes.

Les Corts
SENAT

MADRID, 16
Presideix el senyor Garcia Prieto i en el banc blau estan els ministres d'Estat, de la Governació i d'Instrucció pública.

El senyor SOLER I MARCH demana que s'omplis el real decret de 10 de novembre de 1913 referent a la instal·lació de biblioteques populars a Barcelona.

El ministre d'INSTRUCCIO PUBLICA diu que les crèdits senyalats per a dita atenció sufrien disminució en successius Pressupostos, però que s'proposa restituir en el Pressupost vinent el crèdit de 500.000 pessetes que havia consignat.

S'entra en l'ordre del dia i la Cambra passa a reunir-se en seccions.

CONGRES

MADRID, 16
Sobre la sessió a les 3'30 sota la presidència del senyor Villanueva.

Als escons hi ha una dotzena de diputats i el banc blau els ministres de la Governació i Gracia i Justícia.

S'aprova l'acta de la sessió anterior.

El president dona la paraula a alguns senyors que no estan presents, i en vista d'això s'entra en l'ordre del dia.

Com en el banc de la comissió no hi ha ningú i no es troba en el saló el vis-comte de Eza, que es el primer orador que ha d'intervenir en el debat del Missatge, el president manifesta que'l Congrés passa a reunir-se en seccions.

Son tres quarts de quatre.
Se reanusa la sessió a les quatre i mitja.

En el banc blau està el ministre de Gracia i Justícia.

El ministre de FOMENT d'uniforme puja a la tribuna i llegeix un projecte de llei suprimint temporalment les primes a l'exportació i distribuïnt

pel litoral els carbons nacionals.
En la Cambra hi ha poca animació.

Se reanusa la discussió de la contestació al Missatge de la Corona.

El vis-comte d'EZA apota l'esmena dels conservadors que fou llegida ahir i diu:

Precissa que'l govern expliqui clarament al Parlament el seu pensament econòmic.

Exposa la necessitat de satisfer els desitjos de l'opinió pública que imperiosament reclama la reconstitució de l'Hisenda.

Analisa manifestacions del pensament econòmic del govern i afirma que l'única bo que aquest ha realitzat és allò que ha seguit les orientacions dels conservadors.

Encareix els bons efectes de la llei de subsistències i diu:

Si os ajusen a ella i poseu a contribuir una previsió gran, podreu sortejat les dificultats de la situació.

El problema de les classes mitges se planteja en termes angustiosos.

Els pocs sous els impedeix defensar-se, mentre que les classes productores apujen els preus dels articles.

Preconisa una política d'abastament encomanada casi totalment als municipis.

Precissa que s'ompli l'agricultura posat que sense ella—diu—capoble podria viure, però al mateix temps es necessari fomentar el renaixement industrial.

Diu després que deu dedicar a la repoblació forestal el 50 per 100 del territori nacional.

(Tractant d'aquests problemes demostra l'orador gran competència.)

Demana la presentació d'un projecte de llei que favoreixi la constitució de societats nacionals poderoses en la qual s'admeti a les empreses de repoblació.

Diu que ben arreglat el cultiu de la terra evitaria l'emigració de braços.

(Entra a la Cambra el comte de Romanones.)

Censura les aspiracions exclusivistes dels industrials manufacturadors de Catalunya.

Igualment censura la conducta política de la Lliga en punt a pretensions econòmiques.

Acaba dient que a Espanya existeix un ideal gran de reconstitució i que en el treball està l'esperança de la redenció del país.

El senyor GASCON I MARIN li contesta en nom de la comissió dictaminadora.

Opina l'orador que el partit liberal està sempre atent a la solució dels problemes econòmics.

Encareix la bondat de les orientacions del Missatge de la Corona respecte a l'agricultura i als problemes econòmics en general.

El ministre de FOMENT a qui el president ha concedit la paraula, demana que se li reservi per a després que hagin enraonat els diputats que la tenen demanada.

El vis-comte de EZA rectifica.

Elogia la competència del senyor Gascon i Mirin i insisteix en les seves anteriors manifestacions.

El senyor VENTOSA intervé per alusions.

Es injeu dir-nos que els catalans ens desentenem dels problemes econòmics del país, defensant sols els de Catalunya.

Diu que la opinió tingué de moment simpaties pels liberals. Orient que haurien rectificat els seus errors.

Aludeix al senyor Urzaiz, parlant del seu pas pel govern.

El únic que s'ha lograt ha sigut que no faltà el blat necessari.

El ministre FOMENT: Li sembla poc a S. S.

El senyor VENTOSA: Com a obra de la Junta molt poc.

El senyor BUGALLAL, continua, seguint censurant la gestió de la Junta de transports, i al Govern que permet que les companyies se reparteixin un 70 per cent de beneficis.

El Govern sab això? si no ho sab, ja està dit tot.

Després de lamentar l'ausència del ministre d'Hisenda, tracta del port franc, i diu puja el partit liberal al poder, portant a la Direcció General de Comerç a don Alfons Sala per a donar la sensació de que's va a fer quelcom. S'ofereix resoldre el problema dels port francs i el senyor Urzaiz redacta unes bases que les entitats de Barcelona creuen inacceptables.

El senyor URZAIZ: A don Alfons Sala li sembla bé.

El senyor VENTOSA: A les entitats de Barcelona no.

El senyor BUGALLAL continua dient que el senyor Sala no trobant una solució prou honrosa, dimiteix.

Allavors el Govern amb una sola nit feu un projecte, que sols és una obra mestra en aparar-se que es dona i lo que és dona és res.

Recorda que quan el senyor Villanueva visità la Universitat Industrial de Barcelona digué:

Ja que l'Estat no fa una cosa igual, lo menys que deu fer és no estorbar-ho.

(El comte de Romanones conferència amb el senyor Villanueva.)

Preconisa la política americanista, aconsellant el foment del castellà a nord-amèrica, no com a homenatge sinó com a medi de penetració.

Després afegeix que'l comte de Romanones i el governador de Barcelona han amenaçat en modificar l'arancel entranyant això enorme gravetat.

Se suspèn el debat quedant el senyor VENTOSA en l'ús de la paraula per a demà i s'aixeca la sessió.

Notes de Governació

MADRID, 15
El ministre de la Governació ha manifestat al mitjà dels periodistes que el governador interí de Barcelona li manifestava que són més de 200 les fàbriques parades i els obrers que vaguen uns 26.000.

Que apart d'un lleuger tumulte d'anit per la detenció d'una dona que desseguida fou posada en llibertat, no s'havia alterat la tranquil·litat.

El governador de Oviedo li dona compte també d'haver-se reanuat el treball a tota la conca hullera.

Comissió de Pressupostos

MADRID, 16
Se reanua la Comissió de Pressupostos del Congrés per a constituir-se en subcomissions que estudin els crèdits extraordinaris demanats pel govern per a la Presidència del Consell i pel ministeri d'Estat i començar a estudiar el projecte de pressupostos generals per l'any vinent.

Projecte de llei

MADRID, 16
El projecte de llei que'l ministre de Foment ha llegit aquesta tarda en el Congrés suprimint temporalment les primes a l'exportació i distribuïnt pel litoral carbó nacional, autorisa al govern per a restablir dites primes quan se normalisi el preu del carbó en el mercat nacional.

El carbó

MADRID, 16
La Junta de Transports ha proposat al Govern que proclami la necessitat d'un règim de carbó.

El ministre de la Governació es proposa firmar aviat una Real Ordre per a reduir la il·luminació pública.

A les empreses s'publiques no les obliga a adoptar cap règim.

Vaga

VALENCIA, 16
Els obrers agrícoles del terme d'Alfarrar, en nombre de 8.000, s'han declarat en vaga.

Projecte d'Hisenda

MADRID, 16
El senyor Alba llegirà aviat al Parlament un nou projecte referent a l'impost considerant la plus valia als efectes de l'administració i establint-hi noves bases.

En Royo Vilanova

MADRID, 16
El senyor Royo Vilanova es congratula aquest matí del resultat del debat sobre el problema català.

—Hauria intervingut—ha dit—en el debat, per a combatre les peticions ca-

talanes, si el Govern hagués estat disposat a accedir a la concessió de les delegacions o altres extrems dels regionalistes, fins deixant el càrrec que ocupi; però, afortunadament, el comte de Romanones ha fet cara a tot.

Creu que'l Govern que cedeix davant els catalanistes és Govern perdut. Així li va passar al senyor Maura, després al comte de Romanones en la passada etapa i per últim al senyor Dato, doncs els tres foren fets caure amb ocasió de discutir-se el problema regional català.

Davant aquest problema hi ha que mostrar-se fort en extrem, únic remei segur de sortir vençut.

Robo sacrileg

MADRID, 16
El sagristà de l'iglesia dels Salvadors ha denunciat a la Direcció de seguretat que'ls lladres s'han emportat un magnífic crucifix de marfil i canoa tallada, de gran valor arqueològic.

ESTRANGER

Estats Units

Roosevelt malalt

NEW YORK, 16
Telegrafen que mister Roosevelt sofria un repenti atac cardíac, que afortunadament no revesteix gravetat.

Se creu qu'és degut a l'excés de treball i el fracàs de la campanya presidencial.

Més de la guerra

La conferència econòmica dels aliats

LONDRES, 16
A la conferència econòmica celebrada a París, Briand digué en un discurs que no era suficient conquerir, sinó que després de la victòria era necessari garantir, mitjançant la unió econòmica, un desenvolupament intensiu dels materials dels països aliats que estan en guerra, ensenyant per la classe d'esclavitud econòmica que ens preparem nostres enemics, però que els molts sacrificis que hem realitzat no seran estèrils si aconseguim la llibertat del món.

També és precís exigir la restauració econòmica de les nacions neutrals que han sigut víctimes d'Alemanya i per a les quals els aliats demanaran les mides excepcionals de defensa, protecció i compensació a l'enemic vençut.

Darrera hora

De Barcelona

FURIBABLE INCENDI

Una fàbrica de pianos i una altra de molins destruides, 5 ferits

Aquesta matinal, a quarts de dues, s'ha iniciat un violentíssim incendi a la fàbrica de pianos situada al carrer de Peregrins, 6, propietat dels senyors Font i Garriga. En el mateix edifici hi havia l'ebenisteria de don Francisco Oliveras, que també ha quedat destruïda pel foc.

Al lloc de l'incendi, hi acudiren les autoritats i els bombers, procedint-se a continuar els treballs d'extinció començats pel veïnat i transients.

Segut a la violència del foc, en les operacions d'extinció resultaren ferits, Mariano España, Salvador Pien, Antoni Orduña, Joan Comella i Anton Moreno, de cremades en distintes parts del cos, que's curaran al Dispensari del districte.

Se localitzà el foc després de quedar completament destruït l'edifici sinistrat.

Els obrers de mar

declaren la vaga per avui

Anit va celebrar-se l'anunciat miting al Casino Republicà de la Barceloneta, organitzat per les entitats obreres marítimes «La Naval», «Fonda Marítima» i «La Océanica».

El local estava atestat d'obers, si-guent la sala de cabuda insuficient.

Va presidir l'acte, el president de «La Naval», el company Barros.

Peroren després en representació de l'entitat «Abiqueta» el company Egea, en representació de «La Naval» de Cartagena en Cecili Rosas, per «La Razón de Valencia» en Carval, per «La Fonda Marítima» Jeroni Pérez, pels obrers de transports marítimes en Baptista Caballé i Toribí Reoyo, per la junta de «La Naval» de Barcelona, en Lluis Estrada.

Tots justificaren la vaga que'l públic aclamà amb entusiasme.

Butlletí Comercial

Borsa de F. lona

Mercat lliure de valors

Operacions

Exterior 00/00, Nord 75/85, 00/00 Alciat 74/80 And. 63/85 Orens. 60/00 Plats 00/00 Filipines 00/00 Mercantil 00/00 Colònia 00/00 6 de juny.

De tres a quatre de la tarda es feren a Llotja els següents canvis:

Idem B.	77/10
Idem C.	77/10
Idem D.	75/83
Idem E.	75/83
Idem F.	75/83
Idem G.	00/00
Idem H.	78/23
Amortizables per 100 A.	80/00
Idem B.	97/70
Almanza, 4 per 100.	81/77
Nord, 4 per 100 (Oscia)	83/73
Sant Joan	71/95
A Sisaua.	00/00
Almanza (adheridas)	69/50
Alacant, 5 per 100 A.	102/00
Idem, 4 1/2 mig per 100,3.	89/00
Idem, 4 per cent C.	00/00
Idem E.	78/00
Idem F.	86/50
Noda a Reus	00/00
Frances 2 1/4 1878	53/00
Oransea	00/00

CASA BASTIDA

18 - Passerg de Gracia - 18

Tenim contret el compromís formal de sostindre unes grans **Rebuitxes de Preus** durant la **Guerra Europea** i ho executem molt gustosos amb el noble fi de contrarrestar l'avaricia acaparadora i tenir treball pels nostres obrers

Secció de Berrets de palla

100.000 des de 1'45 ptes. i a 2'95 ptes.
Col·lossal Per cada barret regalarem un
paquet Strobotin que permet tenir el barret
sempre com nou
GORRES ANGLESES des de 0'60 ptes. i a 0'95 ptes. classe superior

Secció de Camiseria

Colls i punys a 0'25 amb el 10 per cent
Camises blanques a 1'45 ptes. Camises per-
cal color gran moda amb coll, punys i
corbata 2'95 ptes. Les seccions de Cor-
bateria, Panyoleria, Genres de punt, Bi-
suteria, Bastons, etc. a preus de fàbrica

SECCIÓ DE SABATERIA: Calçat canya de fantasia forma ianki, a 10'95 ptes.

SASTRERIA NORDAMERICANA

Trajes fets a la seva mida, tall anglès, de fil, a 6'95 ptes., i llana
a 12'95, 25, 30 i 40 ptes. els més superiors

Sastre **CURZON BROTHERS,**

de Londres. Som agents... En 30 dies reb
rosté un traje fet a mida a Londres. Un
corte traje anglès li costa 20 xelins

PERFUMERIA

Perfumem gratuïtament a tot-
hom amb Chevalier d'Orsay i
venem dits productes a preus de fàbrica
Ampolla de litre de Quina Violeta i Colonia a 1'95 ptes.
Caixa de tros pastilles sabó "Yema de Huevo" 0'95 ptes.

Nostre sistema de vendre articles bons amb la poca ganancia ens ha produït un augment de venda col·lossal :- Aquesta casa a més de oferir artístics objectes als seus clients els concedeix cupons de la ESTAMPETA VERDA mitjansant els quals s'obtindràn terrenys de la seva propietat i a la vegada els regalarem per cada deu pessetes de compra un número amb opció a un XALET en dita CIUTAT IDEAL :- Mitjansant 0'30 en segells remitimem nostres catàlegs un centímetre i un sistema especial que permet p endre's la mida un mateix